

Nr 4.

Ankom till riksdagens kansli den 23 januari 1926 kl. 2 e. m.

Utlåtande, angående verkställd granskning av riksdagsbibliotekets styrelse och förvaltning.

Enligt § 4 i den för bankoutskottet gällande instruktion har utskottet granskat riksdagsbibliotekets tillstånd och förvaltning. För sådant ändamål har utskottet tagit kännedom om den av styrelsen för riksdagsbiblioteket till utskottet avlämnade, till riksdagen ställda och härmed överlämnade berättelsen över bibliotekets förvaltning under år 1925 ävensom tagit del av de hos styrelsen under året förda protokoll; och har utskottet därvid icke funnit anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att styrelsen för riksdagsbiblioteket må tillerkännas ansvarsfrihet för förvaltningen av riksdagsbiblioteket under år 1925.

Stockholm den 23 januari 1926.

På bankoutskottets vägnar:

BERNH. ERIKSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

av första kammaren: herrar *Pettersson* i Olovstorp, *Dalberg*, *Bondeson*, *Bergé*, *Ström*, *Anderson* i Hägelåkra, *Östergren* och *Bodin*; samt

av andra kammaren: herrar *Eriksson* i Grängesberg, *Winkler*, *Borggren*, *Lovén*, *Ryberg*, *Kloo*, *Svensson* i Betingetorp och *Wikström*.

Biblioteksstyrelsens årsberättelse 1925.

Till riksdagen.

Jämlikt § 5 i stadgar för riksdagsbiblioteket får biblioteksstyrelsen härmed avgiva berättelse över bibliotekets förvaltning under år 1925.

Allmän verksamhet.

Bibliotekets egentliga verksamhet har under året fortgått på sedvanligt sätt. Det har utan inskränkning hållits öppet enligt den i stadgarna för detsamma fastställda tiden.

Biblioteket har under året för sina lånesökande förmedlat lån från följande bibliotek och institutioner: Handelshögskolans i Stockholm bibliotek, kungl. biblioteket, kungl. musikaliska akademiens bibliotek, kungl. vitterhets-, historie- och antikvitetsakademiens bibliotek, riksarkivet, svenska akademiens nobelbibliotek, Göteborgs stadsbibliotek, Lunds universitetsbibliotek och Uppsala universitetsbibliotek. I sin tur åter har biblioteket beviljat dylika förmedlingslån genom ett 50-tal offentliga och enskilda bibliotek och andra institutioner.

På grund av nådig remiss har biblioteksstyrelsen den 5 mars avgivit utlåtande till statsrådet och chefen för k. ecklesiastikdepartementet angående dels ett av kommissionen för det intellektuella samarbetet i Nationernas förbund framlagt förslag till konvention rörande utbyte av trycksaker av vetenskaplig och litterär natur, dels en från Belgiens regering framställd förfrågan om Sveriges ställning till nämnda förslag och i sammanhang därmed på brysselkonventionerna av den 15 mars 1886 inverkan omständigheter.

Antalet under året till utlåning framtagna volymer — häri ej inberäknade de ur referensbibliotekets samlingar begagnade — belöper sig till inalles 45,645 volymer. Motsvarande siffra uppgick för år 1924 till 35,890.

Tillväxt.

Bibliotekets tillväxt under det gångna året omfattar 4,101 volymer i 3,355 band. Häri ingå såväl direkta inköp som ock förvärv på bytes- och gåvoväg, dock endast en mindre del av nedan omförmälda, från tull- och traktatkommittén inkomna boksamling.

Förvärven genom byte hava huvudsakligen utgjorts av parlamentariskt tryck, officiell statistik, betänkanden o. dyl., i några fall, såsom beträffande icke parlamentariska bibliotek, av litteratur i skilda ämnen.

Från svenska myndigheter och institutioner har biblioteket fått mottaga exemplar av utkommet officiellt och statsunderstött tryck. Under året har

till biblioteket överlåtits tull- och traktatkommitténs boksamling, utgörande vid pass 2,000 volymer, vilkas katalogisering och inordnande i samlingarna ännu pågår.

I egenskap av givare hava dessutom följande in- och utländska korporationer och enskilda ihågkommit biblioteket:

Stockholm. Allmänna barnhuset. Allmänna försvarsföreningen. Allmänna valmansförbundet. Estniska legationen. Finlands beskickning. Generalstaben. A.-B. Göteborgs bank. Handelshögskolan. Japanska legationen. Konungariket Sveriges stadshypotekskassa. Kooperativa förbundet. Kungl. biblioteket. Kungl. generalpoststyrelsen. Kungl. kommerskollegium. Kungl. lantbruksakademien. Kungl. svenska vetenskapsakademien. Kungl. tekniska högskolans bibliotek. Kungl. veterinärhögskolan. Nobelbiblioteket. Redaktionen av Landskommunernas tidskrift. Redaktionen av Landstormsmannen. Redaktionen av Meddelanden rör. Nationernas förbund. Redaktionen av Nordisk försäkringstidskrift. Redaktionen av Sunt förnuft. Redaktionen av Svensk papperstidning. Redaktionen av Svensk sparbanks-tidskrift. Redaktionen av Tidskrift för den svenska pensionsförsäkringen. Redaktionen av Tidskrift för svensk skolfilm och bildningsfilm. Redaktionen av Tidskrift för socialhögskolan. Redaktionen av Tirfing. Rikets allmänna kartverk. Riksbanken. Riksdagens interparlamentariska grupp. Riksgäldskontoret. Skandinaviska kreditaktiebolaget. Socialistiska sovjetrepublikernas förbunds legation. Stadsfullmäktige. Stockholms folkskoledirektion. Stockholms handelskammare. Stockholms högskola. Stockholms stads statistiska kontor. A.-B. Stockholmssystemet. Svenska arbetsgivareföreningen. Svenska bankföreningen. Svenska bryggareföreningen. Svenska fattigvårdsförbundet. Svenska landskommunernas förbund. Svenska läkaresällskapet. Svenska nationalföreningen mot tuberkulos. Svenska skogsvårdsföreningen. Svenska stadsförbundet. A.-B. Svenska tobaksmonopolet. Svenska vattenkraftföreningen. Sveriges allmänna exportförening. Sveriges allmänna hypoteksbank. Sveriges fastighetsägareförbund. Sveriges industriförbund. Sveriges liberala parti. Systembolagsföreningarnas förtroendenämnd. Ungerska legationen. A.-B. Vin- & spritcentralen.

Bräkne-Hoby. Redaktionen av Tidskrift för svenska folkhögskolan.

Gävle. Gävleborgs läns k. hushållningssällskap. Handelskammaren.

Göteborg. Göteborgs och Bohus läns k. hushållningssällskap. Göteborgs högskola. Göteborgs stadsbibliotek. Handelskammaren.

Halmstad. Hallands läns k. hushållningssällskap.

Huddinge. Redaktionen av Bitidningen.

Härnösand. Västernorrlands läns k. hushållningssällskap.

- Jönköping. Jönköpings läns k. hushållningssällskap.
 Kalmar. Kalmar läns södra k. hushållningssällskap.
 Karlskrona. Blekinge läns k. hushållningssällskap.
 Karlstad. Handelskammaren.
 Linköping. Östergötlands läns k. hushållningssällskap.
 Lund. Redaktionen av Namn och bygd. Universitetsbiblioteket. Universitetskansliet.
 Uppsala. Ekumeniska arkivet. Studentkåren. Universitetsbiblioteket. Universitetskansliet.
 Vänersborg. Älvsborgs läns k. hushållningssällskap.
 Västerås. Västmanlands läns k. hushållningssällskap.
 Växjö. Kronobergs läns k. hushållningssällskap.
 Östersund. Jämtlands läns k. hushållningssällskap.
 Berlin. Rheinische Volkspflege. Vereinigung für Schriften über jüdische Religion.
 Caraccas. Ministerio de obras públicas.
 Chicago. John Crerar library.
 Genève. Société des nations. Bureau international du travail.
 Greifswald. Preussische Universität, Nordisches Institut.
 Helsingfors. Redaktionen av Mondo. Riksdagsbiblioteket. Socialministeriet. Statistiska centralbyrån.
 Köbenhavn. Bureau du Conseil permanent international pour l'exploration de la mer. Grosserer-Societets Komite. Rigsdagens Bibliotek. Rigsdagens Bureau. Universitetsbiblioteket.
 London. Svenska ingenjörsällskapet i Storbritannien.
 Oslo. Den norske historiske kildeskrikkommission. Departementet for sociale saker. Kirke- og undervisningsdepartementet. Norges bank. Riksforsikringsanstalten. Det statistiske centralbyrå. Stortingets bibliotek. Universitetsbiblioteket.
 Prag. L'Office de statistique de la république tchécoslovaque.
 Rom. Institut international d'agriculture.
 Reykjavik. Alpingi.
 Washington. Carnegie Endowment for international peace. Library of Congress.
 Åbo. Åbo akademis bibliotek.

Adelswärd, Theodor, friherre, Åtvidaberg.
 Ahlberg, Adolf, lektor, Stockholm.
 Björnsson, J. E., lektor, Borås.
 Borg, C. O., revisor, Stockholm.
 Dunér, A., kapten, Stockholm.
 Ekman, K. J., hovrättsråd, Stocksund.
 Fahlerantz, G., häradshövding, Boo.
 Geijer, Herman, docent, Uppsala.
 Gierow, A., folkskoleinspektör, Hälsingborg.

Grönlund, Otto, förste aktuarie, Stockholm.
 Gödel, Vilhelm, överbibliotekarie, Saltsjöbaden.
 Hannerz, Nils, läroverksadjunkt, Stockholm.
 Haugard, Holger, notarie, Askersund.
 Helgesson, A., kyrkoherde, Stehag.
 Henrikson, Erik, bankkamrerare, Malmö.
 Herlitz, N., docent, Djursholm.
 Holmdahl, Otto, lektor, Stockholm.
 Holmquist, Hjalmar, professor, Lund.
 Höckert, Robert, förste bibliotekarie, Stockholm.
 Krause, Georg, expeditionsvakt, Stockholm.
 Lekander, A., förste kanslisekreterare, Stockholm.
 Lilliecreutz, S. H. F., friherre, Jönköping.
 Neander, Gustaf, prakt. läkare, Stockholm.
 Petré, Alfred, professor, Stockholm.
 Rodhe, E. M., biskop, Lund.
 Schubotz, H., professor, Stockholm.
 Sernander, Sven, biblioteksamanuens, Stockholm.
 Stadener, Sam., kyrkoherde, Lund.
 Åhlander, Fr. E., bibliotekarie, Stockholm.
 Östergren, Aug., statskonsulent, Stockholm.

Av årets riksdag har efter framställning av styrelsen anslaget till bibliotekets komplettering och utvidgning höjts från 15,000 till 18,000 kronor.

Likaledes har av riksdagen beviljats ett engångsanslag å 1,000 kronor för renskrivning m. m. av manuskript till en av styrelsen planlagd, fullständig, ny katalog över bibliotekets boksamling. Arbetet härmed har under året igångsatts.

*Anslag för
bokinköp
m. m.*

I överensstämmelse med vad av riksdagen beslutits rörande avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och andra verk tillhörande den centrala förvaltningen har riksdagen på förslag av lönenämnden för riksdagens verk, över vilket förslag styrelsen satts i tillfälle att yttra sig, antagit ändrad lydelse i vissa delar av avlöningsreglementet för riksdagens verk. Enligt riksdagens bemyndigande hava delegerade för riksdagens verk sedermera utfärdat dels övergångsbestämmelser i anledning av ändringarna i avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk, dels ock tilläggsbestämmelser till avlöningsreglementet för befattningshavare vid riksdagens verk.

Ålderstillägg hava beviljats förste bibliotekarien Robert Höckert, andre bibliotekarien Erik Winge, förste expeditionsvakten John Fransson och expeditionsvakten Georg Krause, vilka, efter att hava under en tid av tre år tillhört respektive 21:a, 18:e, 5:e och 3:e löneklasserna, den 1 januari uppflyttats Höckert i 22:a, Winge i 19:e, Fransson i 6:e och Krause i 4:e löneklassen, motsvarande i det från och med den 1 juli gällande nya avlöningsreglementet respektive 26:e, 23:e, 10:e och 8:e löneklasserna.

*Organisations- och
löneförhållanden.*

Dyrtidstillägg hava under året beviljats riksdagsbibliotekets tjänstepersonal i enlighet med de för statens ämbetsverk fastställda normer.

Styrelse och tjänstepersonal.

Inom bibliotekets styrelse hava under det gångna året följande förändringar inträffat.

I nådigt beslut den 18 december 1925 har Kungl. Maj:t förordnat regeringsrådet Gabriel Thulin att för tiden från och med den 1 januari 1926 intill utgången av år 1929 vara ordförande i bibliotekets styrelse samt justitierådet Nils Erik Alexanderson att under samma tid vara suppleant för ordföranden.

Jämlikt stadgar för riksdagsbiblioteket § 4 sammanträdde kamrarnas valmän för utseende av fullmäktige i riksbanken och riksgäldskontoret den 27 maj för anställande av föreskrivna val av två ledamöter i styrelsen för riksdagsbiblioteket jämte två suppleanter för dem för tiden från valet till dess nytt val under år 1929 försiggått; och utsågos till ledamöter: ledamoten av första kammaren, riksarkivarien Sam. Clason och ledamoten av andra kammaren, redaktören Arthur Engberg samt till suppleanter: ledamoten av första kammaren, överdirektören Ludvig Widell och ledamoten av andra kammaren, redaktören Ivar Vennerström.

Mot slutet av det gångna arbetsåret ingick den smärtsamma underrättelsen, att ledamoten i styrelsen, riksarkivarien Sam. Clason den 19 december genom döden avgått. Ledamot i styrelsen alltsedan bibliotekets omorganisation 1918 med avbrott under tiden för utövande av statsrådsbefattning har Clason genom sitt stora bokintresse och sina omfattande kunskaper inom bibliotekets litteraturområden i hög grad bidragit att befrämja arbetet vid biblioteket särskilt i fråga om bokurval och samlingarnas tillväxt.

Beträffande bibliotekets tjänstepersonal är att anföra följande. Överbibliotekarien Vilhelm Gödel har på grund av sjukdom varit tjänstledig från och med den 12 oktober till och med den 28 november. Under denna tid liksom ock under överbibliotekariens semester har förste bibliotekarien Robert Höckert varit förordnad som överbibliotekarie. För övrigt har under semester och andra inträffade ledigheter andre bibliotekarien Erik Winge varit förordnad som förste bibliotekarie, förste amanuensen Finn Andreen dels som förste, dels som andre bibliotekarie samt amanuensen Sven Seruander dels som andre bibliotekarie, dels som förste amanuens.

Möte mellan chefsbibliotekarierna vid de nordiska riksförsamlingarna.

I sammanhang med det tredje allm. nordiska administrativa mötet i Köbenhavn den 26—28 juni 1925 ägde en officiell sammankomst rum mellan chefsbibliotekarierna vid de nordiska riksförsamlingarna i Helsingfors, Köbenhavn, Oslo och Stockholm. Vid mötet, som var ett förverkligande av den överenskommelse rörande samarbetet de nämnda biblioteken emellan, som redan 1920 inletts, diskuterades bland andra frågor följande: Åtgärder för utgivande av årlig förteckning över officiell litteratur, I vad mån kan ett parlaments- och förvaltningsbibliotek hållas tillgängligt även för allmänheten, Sakkatalog för förvaltningsbibliotek, Bibliografiska meddelanden rörande de främre kultur-

ländernas lagstiftningsarbeten. För mötets förhandlingar, över vilka protokoll förts och föreligga, hava meddelanden lämnats i dagtidningar och tidskrifter.

Genom biblioteket har under året från trycket utgivits Biblioteksstyrelsens årsberättelse 1924. *Utgivet arbete.*

Stockholm den 13 januari 1926.

G. THULIN.

LUDVIG WIDELL.

ARTHUR ENGBERG.

VILHELM GÖDEL.
